

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Methodvs Expeditæ Confessionis Tum pro Confessarijs, tum pro Pœnitentibus

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1657

De dolore venialium, cap. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41773

tum nunc directè absolvendum, quod de novo clavibus subditur.

10 Atque hæc doctrina est noranda pro his frequentibus eventibus, quando pœnitens post collatam absolutionem alia peccata manifestat, quæ memoria exciderant: post collatam, inquam, sive immediatè, ut dictum est, sive etiam post aliquas horas, sive etiam post diem, modo dicto §. præcedenti.

CAPUT III.

De dolore Venialium.

§. I.

De venialium dolore virtuali.

Licet ad peccatorum venialium remissionem, extra Sacramentum Confessionis non requiratur formalis detestatio, sed sufficiat virtualis; a ta-
men

*a Vasq. de
pœn. q. 91.
art. pr.
dub. 1. n. 2.
Suar. de
pœn. d. 1
sect. 3. &*

d. 20. sec 6
Bonac d. 5
de pœn q. 5
sect. pr.
p. 3.

b. Sess. 14.
c. 3.

c. Ibid
c. 4. seq.

men si ea subicias Confessione,
 communis sententia Theologo-
 rum docet, detestationem for-
 malem esse adhibendam: id est
 non satis esse dolorem implici-
 tum, seu inclusum in aliquo alio
 actu, sed necessarium esse actum
 explicitum doloris: quia ex Tri-
 dent. & tunc dolor est pars essen-
 tialis Sacramenti, quod æque
 suis essentialibus constare debet
 partibus, sive exhibeantur venia-
 lia, sive mortalia; Nihilominus
 probabile est etiam sufficere do-
 lorem virtualem in Confessione
 venialium: in Confessione enim
 mortalium, de qua solum agere
 videtur & Concilium quando re-
 quirat dolorem formalem, ne-
 cessarius omnino est formalis.
 Quare si quis accedat ad confi-
 tenda venialia sine actuali, com-
 placentia peccati veniali, cum
 desiderio recipiendi Sacramen-
 tum, ejusque effectum; cum in
 hoc desiderio sufficienter dete-
 statio

stationem virtuales habeat, bene erit dispositus. Nam propterea Concilium alicubi dicit ad Sacramentum hoc requiri, tanquam partem, proprium motum poenitentis: tunc enim videtur loqui de Confessione in universum, id quod verificatur in Confessione venialium, nam certe voluntas suscipiendi Sacramentum, motus est proprius poenitentis.

d Conc.
Irid. sess.
14. e. 4.
sine.

e Disp. 28
de Contr.
dub. 7. n.

2 Hanc sententiam Præpositus vocat non improbabilem, citatque pro ea Suarium de poenit. disp. 12. sect. pr. n. 9. quamvis alibi sibi contrarium; additque idem Præpositus, quod hanc sententiam alii sequuntur: juxta quam si quis se dirigat non peccabit, & forte consequetur Sacramenti effectum. Hanc eandem sententiam sequitur Rosella f & Sylvester g & veram esse mihi dixit P. Franciscus Chiros nostræ Societatis Iesu in Theologia

73
f Rosell. 2.
Confess. 2.
§. pr.
g V. Conf.
p. 9, 21. qui
cit. Scot.
sed imme-
rito ait De
Lug. de
poen d. 14.
sect. 1. n. 3

*h Cit. ab
eod. de Lu-
go.*

*i Apud
eundem
De Lugo.
1 Pet. à
Sot. Sylv.
Gab. Ro-
sell. aliq;
cit. partim
à Suar. de
pœn d. 29.
sect. 1. par-
tim à Vas.
de pœn. q.
92. art. 1.
dub. 1. re-
jectique.
m Loc. cit.
n Loc. cit.*

logia morali non parum versatus : Favent Ledesma, Vega, Almainus, & Bernardus de Ganaco *h* : quatenus dicunt dolorem esse quidem partem; sed integram, non essentialem Sacramenti, atque adeo sine qua tota essentia Sacramenti consistat: quos tamen licet cum opinione communi Theologorum rejiciamus; nihilominus prædictæ sententiæ favere inficiari non possumus.

3 Petes in Confessione moralium possumusne sequi opinionem affirmantem satis esse similem deestationem virtutem inclusam in voluntate suscipiendi hoc Sacramentum, & ejus effectum, sine actuali complacentia peccati? Respondeo. Ita docent aliqui *l*. Sed Vasquez *m* sententiam hanc non, requirentem in Confessione formalem dolorem post Tridentinum appellat erroneam, Suarez *n* temerariam: quæ

quæ censuræ solum intelligi debent de Confessione mortaliū. Quis igitur velit eam sententiam, cui tanti viri tam acrem notam inurunt prudenter sequi?

4 Denique quod non sit mortale, sed veniale confiteri venialia sine dolore nec formali, nec virtuali; quia solum esset frustrare Sacramentum in re levi, quæ fuit opinio cujusdam Theologi recentioris & videtur omnino falsum: quia non videtur p̄ leve irritam cadere absolutionem.

o Apud De Lugo de pœn. d. 14. sect. 8 p̄ Ibidem.

§. II.

De dolore unius peccati venialis, & non alterius.

Satis est ad Confessionem venialium si confitearis unum v. g. vel alterum peccatum veniale, deque eo habeas B debi-

verfa
Vega,
e Gan-
dolo-
sed in-
m Sa-
e qua
confi-
a opi-
orum
rædi-
ficiari
e mor-
pinio,
e simi-
m in-
oiendi
s effe-
centia
ocent
nten-
em in
lorem
erro-
riam:
quæ

debitam displicentiam, taceas autem alia venialia, de quibus nec dolorem habes, nec propositum ea declinandi *a*.

a Laym. 1. 15. tr. 5. de pœn. c. 4. n. 19. Suarez de pœnit. d. 20. sec. 1. Bagund. l. 2. de 2. Eccl. præc. c. 1. n. 13.

b Idem ib.

6 Idem dic si hæc venialia, de quibus nec doles, nec proponis, non taceas, sed dicas in eadem Confessione in qua illud unum, vel alterum cum vero dolore confiteris *b*. Ratio utriusque est, quia malitia peccati venialis cum non consistat in aversione à Deo, est divisibilis: unde unum veniale remitti sine alio potest: & consequenter dispositio ad unius deletionem, potest esse sine dispositione ad deletionem alterius.

7 Propter eandem rationem cum quis multa peccata venialia fateatur, de quibus nihil, ne virtualiter quidem, dolere supponeremus: subdit tamen simul peccatum aliquod mortale, sive aliàs absolutum, sive nunc primo Confessori manifestatum, de

de quo rite dolet; valida, & licita est Saaramentalis susceptio: quia absolutio cadit in mortalis remissionem, quæ est divisibilis à remissione venialium. Non sic si multa fatearis mortalia, de quorum aliquibus doleas, & de uno, verbi gratia, nequaquam: nam tunc Confessio nec licita est, nec valida: quia, ut dicebam, non potest unum mortale, quod est absolutè averfio à Deo, remitti sine remissione omnium aliorum, quæ sunt similiter averfio.

c. Idem id.

8 Eodem pacto si forte quis fateretur venialia, & mortalia, doleret autem de venialibus, & non de mortalibus; invalidè, & illicitè se gereret: quia veniale non dimittitur ei, qui est propter mortale Dei inimicus, & ab eodem averfus.

9 Quod dictum est n. 5. & 6. intellige etiam si sermo sit de venialibus ejusdem speciei: verbi

B 2

gratia

*d De Lug.
de pœn. d.
14. sec. 7.
§ 3.*

gratia potest quis habere sufficientem pro Confessione dolorem de uno mendacio, absque dolore de aliis mendaciis, & absque proposito vitandi omne mendacium *d.* Ratio est quia potest inveniri aliqua inæqualitas in ipsis individualibus peccatis venialibus, ratione cujus moveatur quis ad dolorem potius unius, quam alterius: verbi gratia, potius dolebit quis de mendacio deliberato per perfectam advertentiam, vel prolato sine causa, seu sine ulla utilitate, vel cum damno majori proximi intra latitudinem venialis, &c. quàm de mendacio his circumstantiis nequaquam affecto. Sicut etiam verbi gratia, detestabitur quis furtum leve unius lulli, non vero furtum aliud levius unius oboli, &c. Hoc igitur poterit quis offerre pro materia delenda à Sacramento Confessionis.

De

§. III.

*De dolore venialium quoad
frequentiam.*

10 Sufficit etiam ad Confessionem sacramentalem venialium dolor de multitudine, & frequentia eorum, propositumque illam frequentiam, multitudinemque vitandi. *a* Potest enim dari pro materia Sacramentali aliqua partialis malitia, qualis est multitudo ipsa, & frequentia, seu, ut clarius loquar, peccata venialia ut frequentia sunt, non autem ut seorsim sumpta: v. g. si homo soleat multum excedere comedendo intemperanter intra terminos veniales, satis esset si doleret de illo excessu, illumque confiteretur, etiam si ei deficeret voluntas, & propositum observandi perfecte regulam temperantiae: ita etiam si fateatur,

*a De Lug.
de poenit.
d. 14. sec. 9.
n. 133.*

B 3 retur,

retur, doleretque de frequentia mendaciorum, quamvis careret dolore de vitandis aliquibus, sed solum corrigere vellet vitam suam vitando frequentiam illam. Ratio autem est eadem, quam supra attulimus: quia scilicet hoc iam est habere voluntatem diminuendi peccatum veniale, quæ est sufficiens dispositio.

§. IV.

De revocatione doloris venialium.

¶ **C**ertum est dolorem de mortali revocari vel per actum contrarium, vel per novum lapsum in quodcumque mortale: quia sic jam homo avertitur à Deo. Unde eum, qui doluit de mortalibus, & ante absolutionem iterum peccat mortaliter; non esse per illum dolo-

rem

rem sufficienter dispositum ad
Sacramentum, diximus cap. 2.

§. 4. Quæstio igitur solum est
quando etiam venialia fatemur.

Sit pœnitens, verbi gratia, qui
velit fateri peccatum mortale,

& item veniale cum dolore con-
cepto ex motivo universali ca-

dente super utrumque, quia sci-
licet sunt offensa Dei; sed dein-

de ante absolutionem incidat in
aliquod veniale vanæ gloriæ,

mendacii, vel ejusmodi generis;

eritne hic sine novo doloris actu
sufficienter dispositus? Videtur

speculativè dispositus nequa-
quam fore: siquidem per pecca-

tum novum veniale dolor ille, ex
universali motivo videtur etiam

quoad mortalia revocatus; unde
operæ pretium erit, ajunt ali-

qui, ut doleat quis ex motivo
proprio mortalium, ne scilicet

per commissiõnem venialis,
postea revocari queat.

B 4

12 Ni-

a Et docet

de Lugo

disp 14. de

pœnit sec.

9. a. 147.

b *Idem*
ib. n. 145.

12 Nihilominus practicè b
puto validum esse tale Sacra-
mentum, & licitum, nec ejusmo-
di scrupulum, etiam illa cautela
nequaquam adhibita, esse con-
scientiis injiciendum.

13 Ita etiam in illo alio even-
tu: quando quis carens mortali-
bus fateri intendat multa diversi
generis venialia, cum simili uni-
versali detestatione, incidatque
postea ante absolutionem in unū
veniale; alio validè, liciteque
hunc absolutionem suscipere.
Ratio hujus, præcedentisque
decisionis est, quia dolor & pro-
positum feruntur quidem in om-
nia peccata; sed inæqualiter
pro eorum gravitate, vel levita-
te: non igitur statim atque in
unum ex ipsis venialibus quis
labitur, revocat alia diversæ spe-
ciei, vel alia graviora, vel om-
nia.

§ 5. De

§. 5.

De proposito vitandi venialia.

14 **V**itandi venialia propositum non est necesse ut sit ita strictum, & efficax, sicuti vitandi mortalia. *a Laym. tr. 6. de pœn. c. 4. n. 19. Coninch d. 2. de pœnit. dub. 41.* Explico afferendo duas differentias inter propositum mortalium, & propositum venialium. Primò enim ad vitanda mortalia ejusmodi propositum concipere debeo, ut eo concepto movear ad declinandas omnes mortaliter peccandi (proximas saltem) occasiones: de qua re infra lib. 3. c. 3. differemus. At ad vitanda venialia non oportet me ad declinandas universas occasiones, etiam proximas, urgeri: cum enim occasiones proximæ ad venialium lapsum sint frequentissimæ; si ab illis omnibus esset nobis declinandum; ex hoc mundo,

do,

do, ut ait Apostolus, exire debe-
remus. Atque hinc consequitur
facilius absolvi eum, qui fre-
quentius cadit in eadem venia-
lia, quam qui in mortalia; nam
offendere in venialibus non est
tam rationabile signum quòd
caruerit quis vero proposito
(sicuti est in mortalibus) sed est
indicium fuisse frequentissimas
occasiones, à quibus non est tan-
ta obligatio se separandi. *b*

b *Iidem.*

15 Secundò propositum vi-
tandi mortalia se extendere ad
omnia omnino debet collectivè;
at vitandi venialia, satis est dis-
junctivè ad aliqua. *c* Ratio est,
quia ex una parte omnia prorsus
vitare non possumus & ex alia
unum sine alio remitti potest.
Alia discrimina vel non faciunt
ad nostrum institutum, vel ad
duo prædicta facile reducuntur.

c *Iidem.*

Finis Libri. E.